

Opinia Komitetu Regionów w sprawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywy w sprawie Strategii Morskiej) oraz w sprawie komunikatu Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego – Strategia tematyczna dotycząca ochrony i zachowania środowiska morskiego

(2006/C 206/02)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającą ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywę w sprawie Strategii Morskiej) oraz komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego – Strategia tematyczna dotycząca ochrony i zachowania środowiska morskiego COM (2005) 504 końcowy,

uwzględniając decyzję Rady Unii Europejskiej z dnia 29 listopada 2005 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie, zgodnie z art. 265 ust. 1 i art. 175 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swojego Prezydium z 12 kwietnia 2005 r. o powierzeniu Komisji ds. Rozwoju Zrównoważonego przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając swoją opinię z inicjatywy własnej z 12 października 2005 r. w sprawie: „Polityka morska UE – problem zrównoważonego rozwoju dla władz lokalnych i regionalnych” – CdR 84/2005 fin,

uwzględniając swoją opinię z 9 kwietnia 2003 r. w sprawie komunikatu Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego: Ku strategii ochrony i zachowania środowiska morskiego (COM(2002) 539 końcowy) – CdR 24/2003 fin ⁽¹⁾,

uwzględniając swoją opinię z 13 czerwca 2001 r. w sprawie komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie szóstego wspólnotowego programu działań na rzecz środowiska naturalnego „Środowisko 2010: nasza przyszłość, nasz wybór” – Szósty program działań na rzecz środowiska naturalnego oraz wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej wspólnotowy program działania na rzecz środowiska naturalnego na lata 2001–2010 (COM(2001) 31 końcowy – 2001/0029 (COD)) – CdR -36/2001 fin ⁽²⁾,

uwzględniając swój projekt opinii (CdR 317/2005 rev.1), przyjęty 27 lutego 2006 r. przez Komisję ds. Rozwoju Zrównoważonego (sprawozdawca: Michael COHEN, burmistrz Kalkary (MT/PES),

przyjął na 64. sesji plenarnej w dniach 26–27 kwietnia 2006 r. (posiedzenie z 26 kwietnia) następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1.1 **Ubolewa** nad tym, że na przestrzeni ostatnich lat doszło do znaczącego pogorszenia się stanu środowiska morskiego oraz jego ekosystemów. Ingerencja ludzka oraz nadmierna eksploatacja odbijają się w wysokim stopniu niekorzystnie na stanie naszego środowiska morskiego.

1.2 **Stwierdza**, że szósty program działań na rzecz ochrony środowiska wzywa Komisję Europejską do sporządzenia strategii tematycznej w sprawie zachowania i ochrony środowiska morskiego w celu propagowania i doprowadzenia do rozwią-

nego korzystania z ekosystemów morskich oraz ich zachowania.

1.3 **Oczekuje** przedstawienia zielonej księgi w sprawie stworzenia nowej polityki morskiej UE, zaplanowanej na pierwszą połowę 2006 r. Ma ona uwzględnić gospodarcze, społeczne i ekologiczne znaczenie obszaru morskiego w Europie.

1.4 **Stwierdza**, że strategia stanowi pozytywny i pożądany krok, gdyż uznaje wartość ochrony i zachowania środowiska morskiego oraz zróżnicowania jego ekosystemów.

1.5 **Uważa** strategię za niezbędny filar ekologiczny nowej polityki morskiej UE.

⁽¹⁾ Dz.U. C 244 z 10.10.2003 r., s. 14.

⁽²⁾ Dz.U. C 357 z 14.12.2001 r., s. 44.

1.6 **Podkreśla** fakt, że środowisko morskie oraz jego zachowanie i ochrona wywierają istotny wpływ na gospodarkę lokalną i regionalną oraz że władze lokalne i regionalne mają do odegrania ważną rolę w realizacji celów zawartych w strategii.

2. Pogorszenie stanu europejskiego środowiska morskiego

2.1 **Ma świadomość**, że środowisko morskie jest niezbędne dla utrzymania życia oraz stanowi podstawę różnorodności biologicznej.

2.2 **Zdaje sobie sprawę** z pogarszania się stanu środowiska morskiego w Europie, które jest spowodowane głównie czynnikiem ludzkim, włącznie z zanieczyszczeniem i skażeniem mórz czy wpływem nierównoważonego rybołówstwa dla celów handlowych.

2.3 **Podkreśla** znaczenie krzewienia zrównoważonego podejścia do wykorzystywania dostępnych zasobów morskich w interesie zarówno dzisiejszych, jak i przyszłych pokoleń.

2.4 **Ma świadomość**, że jeśli nie zostaną na czas podjęte działania naprawcze, istnieje duże ryzyko powstania potencjalnie nieodwracalnych zmian w ekosystemach morskich w Europie.

2.5 **Podkreśla** znaczenie przedsięwzięcia pilnych środków, które zatrzymają i odwrócą proces pogarszania się stanu środowiska morskiego.

2.6 **Zauważa**, że podejście takie jest konieczne zarówno z pobudek czysto ekologicznych, jak i społeczno-gospodarczych.

3. Adekwatne ramy instytucjonalne dla zarządzania gospodarką morską

3.1 **Zauważa**, że środowisko morskie nie pokrywa się z istniejącymi granicami geopolitycznymi.

3.2 **Ma świadomość**, że istnieją potencjalne przeszkody dla polepszenia ochrony środowiska morskiego w Europie, zarówno na szczeblu światowym, jak i wspólnotowym czy krajowym, oraz że istniejące mechanizmy egzekwowania są często słabe i nieadekwatne.

3.3 **Zgadza się** z poglądem, że w celu wykorzystania postępu uczynionego przez obecne instytucje, polityki i konwencje oraz zapewnienia dalszego postępu należy rozwinąć jasną ogólną wizję rozwoju środowiska morskiego oraz powiązanych polityk.

3.4 **Podkreśla** znaczenie opracowania mocnej polityki UE regulującej kwestie związane ze środowiskiem morskim, która miałaby także na celu dążenie do zapewnienia zrównoważonego korzystania z dostępnych zasobów morskich, przyspie-

szając w ten sposób wysiłki w zakresie ochrony środowiska morskiego.

4. Niedostateczne podstawy naukowe

4.1 **Zauważa**, że dobra polityka zależy od zapewnienia wysokiej jakości informacji.

4.2 **Ma świadomość**, że istniejące programy monitorowania i oceny w UE nie są ani zintegrowane, ani kompletne, a w wiedzy na temat stanu środowiska morskiego w Europie istnieje wiele luk.

4.3 **Z zadowoleniem przyjmuje** wezwanie do nowego podejścia do monitorowania i oceny stanu środowiska morskiego, które ma na celu osiągnięcie większego stopnia harmonizacji, szersze rozpowszechnianie i wykorzystywanie danych, jak również wymianę informacji dostępnych na szczeblu krajowym, tak aby zapewnić lepszą skuteczność.

5. Sprostanie wyzwaniom

5.1 **Zgadza się**, że w celu zapobiegania pogarszaniu się stanu środowiska morskiego i dalszej utracie różnorodności biologicznej oraz w celu przywrócenia różnorodności biologicznej środowiska morskiego konieczne jest stworzenie zintegrowanej polityki w sprawie jego ochrony i zachowania.

5.2 **Uważa**, że aby zapewnić skuteczność takiej polityki, trzeba uwzględnić wszystkie interesy oraz wyznaczać jasne cele.

6. Strategia

6.1 **Z zadowoleniem zauważa**, że celem strategii jest ochrona i odnowa europejskich mórz i oceanów oraz zapewnienie, że działalność człowieka będzie prowadzona w sposób zrównoważony.

6.2 **Zapewnia**, że obecne i przyszłe pokolenia mają prawo do biologicznie zróżnicowanego, dynamicznego środowiska morskiego, które jest bezpieczne, czyste, zdrowe i wydajne.

6.3 **Ma świadomość**, że jest to ambitny cel, którego rezultaty mogą być widoczne dopiero w dalszej przyszłości.

6.4 **Potwierdza**, że cele strategii mogą zostać osiągnięte jedynie wtedy, jeśli zaangażowane zostaną wszystkie zainteresowane strony.

6.5 **Podkreśla**, że cele powinny być zdefiniowane na szczeblu ponadnarodowym. **Z zadowoleniem przyjmuje** jednak zamiar – będący w zgodzie z zasadą pomocniczości – zapewnienia, że planowanie i wdrażanie środków pozostanie w gestii regionów nadmorskich, co pozwoli uwzględnić ich indywidualne warunki, problemy i potrzeby.

6.6 **Wyraża jednakże zaniepokojenie**, że w niektórych wypadkach, zwłaszcza gdy region nadmorski graniczy ze sporą liczbą państw spoza UE, rzeczywista realizacja może być utrudniona poprzez brak koordynacji i zobowiązania ze strony zainteresowanych podmiotów.

7. Nowy instrument polityczny

7.1 **Zgadza się**, że należy przyspieszyć podejmowane działania, jeśli Europa ma ochronić i zachować swoje środowisko morskie.

7.2 **Wspiera** zawarte w strategii ramy umożliwiające ściślejszą współpracę, mające na celu zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska morskiego w Europie poprzez ulepszone podstawy wiedzy, zintegrowane i opłacalne działania oraz sprawny system kontroli i oceny.

7.3 **Z zadowoleniem przyjmuje** elastyczne podejście oparte na zasadzie pomocniczości, które – choć ambitne w swoim zasięgu – nie wykorzystuje nadmiernie nakazowych instrumentów, biorąc w ten sposób pod uwagę sytuację poszczególnych regionów.

8. Dyrektywa w sprawie strategii morskiej

8.1 **Uważa**, że mając na uwadze najnowsze dowody gwałtownego pogarszania się europejskiego środowiska morskiego, konieczne jest podjęcie natychmiastowych działań, aby zrealizować planowany cel osiągnięcia dobrego stanu środowiska morskiego w Europie przed wyznaczoną datą 2021 r.

8.2 **Uważa**, że jeśli będzie niezbędna dobra wola, możliwe stanie się osiągnięcie dobrego stanu środowiska w znacznie krótszym okresie.

8.3 **Z zadowoleniem przyjmuje** zamiysł utworzenia europejskich regionów i podregionów nadmorskich w celu zapewnienia wdrożenia środków politycznych.

8.4 **Uważa** jednakże, że do strategii należy od teraz włączyć Morze Czarne – ważny region nadmorski, graniczący z dwoma krajami przystępującymi (Rumunią i Bułgarią) oraz z Turcją, z którą trwają negocjacje akcesyjne.

8.5 **Uważa**, że różne wyspy i terytoria stanowiące część obszaru geograficznego Unii Europejskiej, które znajdują się poza ustanowionymi regionami i podregionami nadmorskimi, także powinny być objęte zakresem tej polityki.

8.6 **Zauważa**, że aby osiągnąć wyznaczone cele, państwa członkowskie i poszczególne regiony muszą ściślej współpracować ze sobą oraz z Komisją Europejską.

8.7 **Stwierdza**, że w sytuacjach, w których wskazane przez państwa członkowskie lub regiony zagadnienia podlegają kompetencji Wspólnoty, Komisja Europejska powinna być nie tylko informowana i uwzględniana w konsultacjach, lecz także trak-

towana jako najbardziej znaczący partner w procesie, koordynujący wdrażanie środków politycznych.

8.8 **Uważa** za niewystarczające dostarczenie Komisji Europejskiej przez państwa członkowskie informacji i dowodów w celu uzasadnienia przekonania, że dane zagadnienie nie może być rozwiązane przez przyjęcie środków na szczeblu krajowym.

8.9 **Zaleca**, aby w podobnych sytuacjach Komisja podjęła się przeprowadzenia koniecznych programów oceny, monitorowania i wdrażania w celu zajęcia się danym zagadnieniem. Komisja powinna także jasno określić konsekwencje wynikające z niezgodności celów i środków zaproponowanych przez państwa członkowskie i z powodu tej niezgodności niezatwierdzonych przez Komisję.

8.10 Co więcej, **uważa za niezbędne**, aby Komisja utrzymała swoją rolę w procesie monitorowania i wdrażania i mogła interweniować w celu koordynowania i ułatwienia wspólnej realizacji celów przez różne państwa i podmioty w ramach regionu nadmorskiego.

8.11 **Wzywa** Komisję Europejską, by dopilnowała, że opracowywane przez państwa członkowskie strategie będą uwzględniały występowanie w podległych im regionach morskich innych skupisk fauny i flory, takich jak algi czy żółwie morskie.

8.12 **Wzywa** Komisję Europejską, by jako czynnik oddziaływania na środowisko morskie brała pod uwagę wprowadzanie do niego organizmów modyfikowanych genetycznie, z trudnymi obecnie do przewidzenia konsekwencjami dla środowiska.

8.13 **Wzywa** państwa członkowskie do ścisłego stosowania się do wymogów art. 4 dyrektywy podczas dokonywania oceny oraz określania celów środowiskowych i programów monitorowania.

8.14 **Uważa**, że w tym kontekście także władze lokalne i regionalne poszczególnych regionów nadmorskich powinny zostać bezpośrednio włączone w przygotowywanie ocen, celów i programów monitorowania.

8.15 **Wyraża wątpliwość** co do ram czasowych przewidzianych przez art. 4, zwłaszcza tych, które dotyczą programu środków do przyjęcia.

8.16 Świadomy tego, iż zadowalające wyniki mogą zostać osiągnięte jedynie w perspektywie długoterminowej, **opowiada się** za wielokrotnym i elastycznym procesem wdrażania, uwzględniającym nowe dane zebrane z programów monitorowania oraz nowe osiągnięcia i wpływ wprowadzanych środków. Dzięki temu, gdyby zaszła taka konieczność, można by natychmiast podejmować krótko- lub średnioterminowe działania zaradcze w celu zniwelowania ewentualnego negatywnego wpływu na stan środowiska morskiego.

8.17 **Zwraca uwagę**, że pomimo groźby wystąpienia poważnych kosztów społeczno-gospodarczych w krótkim i średnim okresie, spodziewane długofalowe korzyści ekologiczne, społeczne i gospodarcze znacznie je przewyższą.

8.18 **Uważa** jednakże, że tego typu krótko- i średnioterminowe obciążenia nie powinny spoczywać wyłącznie na krajowych czy regionalnych szczeblach władzy ani też być ponoszone przez jednostki czy pojedyncze społeczności.

9. Synergia z innymi politykami

9.1 **Ma świadomość** rosnącej potrzeby kompleksowego podejścia w celu osiągnięcia właściwej równowagi między często konkurencyjnymi interesami środowiska naturalnego i gospodarki.

9.2 **Zdaje sobie sprawę** ze znaczenia rozwoju nowej europejskiej polityki morskiej, zwłaszcza w świetle ambitnych celów strategii lizbońskiej i strategii z Göteborga.

9.3 **Zauważa**, że zielona księga w sprawie polityki morskiej zajmie się zagadnieniem stworzenia ogólnych ramowych struktur zarządzania regulujących sposoby wykorzystywania mórz i oceanów oraz działalność zainteresowanych podmiotów. Ważne jest, aby Komisja upewniła się, że europejska polityka morska zajmuje się sprawami ochrony środowiska, zaś ogólne ramowe struktury zarządzania regulują w zadowalający sposób sposoby wykorzystania mórz i oceanów.

9.4 **Zauważa** dalej, że strategia opracowana jest w taki sposób, aby wspierać i rozbudowywać istniejące środki i inicjatywy, które do pewnego stopnia przyczyniają się do ochrony środowiska morskiego, choć nie zostały opracowane specjalnie w tym celu.

9.5 **Z zadowoleniem przyjmuje** rozwój spójnej strategii ramowej, która powinna służyć jako filar ekologiczny przyszłej europejskiej polityki morskiej.

9.6 **Zauważa**, że strategia ta umożliwi Wspólnocie i państwom członkowskim wypełnienie zobowiązań w zakresie ochrony środowiska morskiego, wynikających z porozumień międzynarodowych.

9.7 **Zwraca się z prośbą** do Komisji Europejskiej o zapewnienie, aby państwa członkowskie w ramach strategii morskiej, którą mają opracować, w programach środków konieczne zawarły aspekty zagospodarowania wybrzeży, mając na uwadze okoliczność, że większość oddziaływań na środowisko morskie tam właśnie ma swój początek.

10. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

10.1 **Zaleca**, aby termin osiągnięcia dobrego stanu środowiska morskiego w Europie wyznaczyć najpóźniej na rok 2018.

10.2 **Zaleca** także, aby ostatecznym terminem przygotowania, a następnie wdrożenia programu środków był odpowiednio rok 2013 i 2015.

10.3 **Wzywa** Komisję Europejską do uwzględnienia Morza Czarnego jako regionu nadmorskiego.

10.4 **Oczekuje** od Komisji określenia ambitnych, jasnych, spójnych i porównywalnych kryteriów „dobrego stanu środowiska”, które umożliwią w rezultacie osiągnięcie równie wysokiego poziomu „dobrego stanu środowiska” w tym samym czasie w całej UE.

10.5 **Uważa**, że niezbędne jest ciągłe monitorowanie środków wdrażania oraz regularne publikowanie wyników i danych.

10.6 **Wzywa** Komisję Europejską do monitorowania rzeczywistej realizacji polityki w różnych regionach nadmorskich oraz do podjęcia się roli koordynatora i moderatora, spełniając w ten sposób zadanie pośrednictwa pomiędzy różnymi podmiotami wewnątrz tych regionów.

10.7 **Ma nadzieję**, że Komisja będzie regularnie przedstawiać raporty oceniające realizację strategii oraz wpływ dyrektywy, wskazując na scenariusze najlepszych praktyk.

10.8 **Ufa**, że wszystkie raporty Komisji zostaną przekazane zarówno jemu, jak również Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

10.9 Co więcej, **wierzy**, że wszelkie komentarze Komitetu i jego reakcje zostaną uwzględnione w raportach Komisji.

10.10 **Jest przekonany**, że możliwe jest pozyskanie aktywnego zaangażowania i wsparcia społeczeństwa, jeśli tylko wyposaży się je odpowiednio w informacje.

10.11 **Ma świadomość**, iż krótko- i średnioterminowe koszty mogą wywrzeć wpływ na społeczno-gospodarcze warunki życia społeczności lub jednostek, co z kolei mogłoby niekorzystnie wpłynąć na stopień zaangażowania i poparcia społeczeństwa; dlatego też **wzywa** do stworzenia na szczeblu wspólnotowym programów mających na celu pomoc bezpośrednio dotkniętym osobom i grupom w celu zminimalizowania ewentualnych niepożądanych skutków.

10.12 **Wzywa** podmioty polityczne, włącznie z państwami członkowskimi, Komisją Europejską i sektorem prywatnym, do przyjęcia długofalowego planu w celu sprzyjania znacznemu zwiększeniu funduszy na badania środowiska morskiego i zapewnienia tym samym wystarczających środków na te badania.

10.13 **Sądzi**, że władze lokalne i regionalne, jako najbliższe obywatelom, mogą osiągnąć istotne wyniki

poprzez dostarczanie informacji i uzyskiwanie poparcia społeczeństwa.

10.14 Pod tym względem **podejmuje się** odgrywać znaczącą rolę jako partner Komisji Europejskiej i państw członkowskich oraz **zaleca** podjęcie długofalowej kampanii informacyjnej, finansowanej przez UE i angażującej władze lokalne i regionalne.

Bruksela, 26 kwietnia 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów w sprawie: „Kłęski naturalne: pożary, powodzie, okresy suszy”

(2006/C 206/03)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego z dn. 4 kwietnia 2006 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie, zgodnie z art. 265 ust. 4 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swojego Przewodniczącego z dn. 23 marca 2006 r., zgodnie z art. 40 ust. 2 regulaminu wewnętrznego, o mianowaniu **Ramóna Luisa VALCÁRCEL SISO**, przewodniczącego wspólnoty autonomicznej Murcia (ES-PPE), na sprawozdawcę generalnego opinii w tej sprawie,

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie zwiększenia zdolności ochrony ludności w Unii Europejskiej (COM(2004) 200 końcowy – CdR 241/2003 fin (1))

a także mając na uwadze, co następuje:

- 1) Kłęski naturalne, pożary lasów, powodzie i okresy suszy stanowią wzrastające zagrożenie dla życia ludzkiego, wpływają w znaczący sposób na równomierny rozwój regionów, zagrażają ich zasobom gospodarczym oraz dziedzictwu naturalnemu i kulturowemu, są przyczyną przemieszczania się ludności, osłabiają działalność gospodarczą oraz wpływają na pogorszenie się jakości życia społeczeństw w dotkniętych nimi regionach;
- 2) Katastrofy naturalne nie znają granic; dlatego też współpraca między strefami narażonymi na ich występowanie jest niezbędna;
- 3) Skutki zmian klimatycznych, takie jak pustynnienie, erozja i zsalanie dotyczą wszystkich państw członkowskich, choć w nierównomiernym stopniu. UE powinna uznać zmniejszenie częstotliwości występowania kłesk za podstawowy element zrównoważonego rozwoju;

(1) Dz.U. C 43 z 18.2.2005, str. 38